

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre . 12.— P

Félévre 6.— P

Negyedévre . 4.— P

A hirdetési díj mm-ként 24 fillér és előre fizetendő. — Szöveg közt ennek duplája.

Intézmények, vállalatok és kereskedelmi cégeknek évi . 24.— P

FOGADÓ

MAGYAR VENDÉGLŐS

A „KORCSMÁROS” ROVATTAL

Szerkesztőség
és kiadóhivatal
BUDAPEST,
VI. CSENGERY U. 51.
I. emelet 7.
TELEFON: 118-898.

Magyar kir. postatakarékpénztári csekk-számla száma 38.990.

Lapmegjelenés:
minden hónap 1-én
és 15-én.

A MAGYAR SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE
A VASUTI VENDÉGLŐSÖK ÉS A BUDAPESTI KORCSMÁROSOK SZAKOSZTÁLYA HIVATALOS KÖZLÖNYE
A FOGADÓS-, VENDÉGLŐS-, KORCSMÁROS- ÉS KÁVÉSZIPAR, IDEGENFORGALMI ÉS BORGAZDASÁGI ÉRDEKEKET KÉPVISELŐ LAP

A zsír-, liszt- és cukor-ellátásról, a haszonkulcsról, az étlapokról és a Szőlőskerttről

Írta: Reif János vendéglős.

A magyar vendéglátóipar mai nehéz helyzete megkívánja, hogy igen komoly, gyors és határozott formában foglalkozzunk a felmerült kérdések megoldásának lehetőségeivel. Erre a meggyőződésre vezettek azok a tények és panaszok, amelyeket a vendéglátó-érdekképviseleteink közgyűlésein hallottunk, de amelyekre megnyugtató választ, sajnos, nem kaptunk.

Az első súlyos kérdés a vendéglátó üzemeknek zsírral való ellátása. Az egyik közgyűlésen igen értékes felszólalások hangzottak el a zsírkérdésről. A refrain mindig ugyanaz volt: jegy van! zsír nincs! A felelet amelyet kaptunk jó volt, csak a tanács volt rossz. Mert aki megpróbálta, rájöhetett, hogy úgy zsírt szerezni, ahogy tanácsolták — nem lehet.

Szerintem a zsírkérdést csak központilag lehet megoldani. Mégpedig először is meg kell értetni a hivatalos körökkel és hatósági közegekkel, hogy a magyar vendéglátóipar nem luxus szakma, hanem éppen olyan közszükségleti üzemekből áll, mint mondjuk a községi élelmiszer üzem. Ezeknek az üzemeknek zsírral való ellátásáról tehát éppen úgy kell gondoskodni, mint az egyes háztartások szükségleteiről. Másodszor le kell szállítani a zsír-igényléseket a minimumra. Az üzemekben a zsírral való legnagyobb takarékosságot, a legnagyobb eréllyel keresztül kell vinni, a hatóságoknak pedig gondoskodni kell arról, hogy a kiutalt zsírmennyiségeket az általa kijelölt helyen feltétlen beválták.

Nem hinném, hogy a közellátással foglalkozó hatósági szervek elzárkózának egy zsrhivatal felállítására elől, amely hivatal bürokrácia nélkül gyorsan és sikeresen intézné el a vendéglátóipar zsír-igényléseit is.

Előreláthatólag a cukorkérdés — amely jó ideig szintén nem volt megfelelően elintézve — egyelőre megoldást nyert. Nem mondhatnám, hogy a vendéglátóipar megnyugvására, de mindenestre úgy, hogy ma cukor van elég. Ami a 60 filléres felárat illeti, arra csak az a szerény megjegyzésem, hogy a vendéglátóipar ezt szívesen megfizeti, ha ezzel a cukorkérdés elintéztet nyert, de a mai haszonkulcs mellett erre anyagi lehetőség nem adódik. Az Árkormánybiztosság tehát nyújtson lehetőséget arra, hogy ez az ártöbblet a fogyasztó közönségre áthárítható legyen.

Még több olyan közszükségleti cikk van, amelyeknek beszerzése jelenleg még nem ütközik különösebb nehézségekbe, de nem lehetetlen, hogy a közeljövőben esetleg nehézségek lesznek. Egyik ilyen cikk a liszt. Nem ártana tehát ma gondoskodni arról, hogy a vendéglátóipar bizonyos időre el legyen látva liszttel. Nem addig várni, míg a körmünkre ég a kérdés elintézése, hanem ma intézkedni előre, hogy ne érhesse ismét kellemetlen meglepetés a vendéglátó iparosokat.

Határozottan foglalkozni kell az ármegállapítás, vagy talán még inkább a haszonkulcs megállapítás kérdésével is. Az utóbbi idők nyersárú ár-alakulását és az alkalmazottak fizetését felelőre rendelkezések, továbbá bizonyos adónemek emelkedése, *alaposan lecsökkentette az amúgy is minimális haszonkulcsot*. Nem elegendő tehát egy bizonyos százalékos emelés engedélyezése. Feltétlenül a *haszonkulcs új megállapítására kell törekedni*, mégpedig olyan haszonkulcs megállapítására, amely lehetőséget nyújt a vendéglátóiparnak további működéséhez és legalább biztosítja a vendéglátóiparnak, hogy ezekben a válságos időkben közszükségleti működésüket fennakadban nélkül teljesíthetik.

A fentjelzett kérdéseken kívül, van a szakmának egy súlyos ügye, amely már kezd a szakma keretén túlmenni.

Nincs olyan szakmai összejuvetel, gyűlés vagy közgyűlés, ahol nem a felháborodás legnagyobb hangján beszél-nének a *Szőlőskert* kiméletlen, törtető, a kisebbségi érdekeit figyelembe nem vevő, sőt kimondottan a kisemberek terhére történő terjeszkedéséről. — Minden szaklap, sőt a napilapok egy-része is foglalkozott az ügygel. Az Ipartestület is tett lépéseket ebben az ügyben — de, sajnos, ballépéseket —, mert most a keresztény küssöntések-nél még szigorúbban bírálják el a köz-szükségleti jelleget, ugyanakkor a „Hangya Szőlőskert” üzletinél ezt a szempontot nem is veszik figyelembe. Tudunk esetről, ahol előbb a keresztény küssöntés vette át az üzletet és nem messze tőle, de utána jött a „Sző-lőskert”. A Szőlőskert már régen meg-kapta az italmérsi engedélyt, a küss-öntést pedig már két főrúnnál is el-utasították közszükség-ellenesség cí-men. Ezt az egyenlőtlen harcot természetesen nem bírják soká az utolsó fillérjüket is az üzletbe tevő kisemberek.

Ma már tisztán látható, hogy a sön-tések átvételeinél megbukott a stró-mankérdés indokolatlan fessegetése is és nem volt arra szükség, hogy egy nagy szövetkezet alakuljon, amely üz-letek felvásárlásaival megátolja a stróman-rendszer kifejlődését. A kis-embereknél nem egyszer kifogásolták a hatósági közegek, hogy indokolatlan nagy árat fizettek az átvett zsidósön-tés üzletkért. Nem tudom, a *Szőlőskert* kapott-e szemrehányást azért, mert ahol csak lehetett, túllícitálta a kisemberek ajánlatait, csakhogy ma-gának kaparints a meg az átadandó üzleteket.

Lehet, hogy a Hangya érdemeket szerzett magának arra, hogy vele ki-vételt tegyenek még az italmérsi en-gedélyek megadásánál is. De higység el a hivatalos körök, hogy a legna-gyobb kivételt a kisemberek érdemlik meg. A nemzet névtelen hősei, akik azért dolgoznak hajnaltól éjfélig, mert

KÖBÁNYAI BORPINCÉSZET R. T. (ezelőtt Popper Borpincészet r. t.)

Alapított 1869.

Budapest-Kőbánya, Előd ucca 8.

Telefon: 1-484-62, 1-484-61.

Az 1922. évi országos szőlő- és borgazdasági kiállítás aranyéremmel kitüntetve.

Válogatott uradalmi fajborok.

Kérjem saját érdekében árajánlatot.

ügy érzik, ezzel a munkával eleget tesznek nemzetfenntartó kötelességüknek.

A világhírű magyar vendéglátóipart nem lehet áttállítani szövetkezeti nagyüzemékké. Ez a szakma azért lett nagy és hírneves, mert itt csak egyéni vezetés volt, egyéni törekvés, személyes gondoskodás mindenről, ami ahhoz kellett, hogy a vendég, a fogyasztó, meg legyen elégedve. Ezt az ipart nem lehet vezérigazgatói bársonyszékéből vezetni és nem lehet felhasználni arra, hogy nagy tökések búsan kamatoztassák elhelyezett pénzüket.

Ezt az ipart hagyják meg azoknak, akik kora ifjúságukba kezdték tanulni ezt a szakmát és egész életükben azért dolgoztak és harcoltak, hogy majd egyszer önálló vendéglátó iparosok lehessenek.

A Szőlőskert terjeszkedését nem lehet tovább tünni! Itt erőlyes fellépésre van szükség! Nemegyes érdekképviseletek erőltet próbálkozásaival kell ezt a kérdést elintézni. Itt az egész magyar vendéglátóipar egységes harcbanállásra van szükség! Egyetlen érdekképviselet sem vonhatja ki magát ebből a nagy munkából! Minden lehető eszközt, összekötést és érvet fel kell sorakoztatni, hogy igazságunkat bebizonyíthassuk és az illetékes tényezők becsüstenek ezt a terjeszkedési mániát és megvédjék a híres magyar vendéglátóipart a végpusztulástól.

A *Hangya, Szőlőskert*, stb. szövetkezetek részére pedig más területeket ajánlunk, ahol nagy tőke is kell és még igen sok zsidó nagyüzem van, ahol szövetkezeti hivatását is, nemzetgazdasági feladatát is nagyságához mérten és méltóan teljesítheti, ahol nem veszélyeztetni kisemberek százainak mindennapi kenyerét és működésével nem veszélyeztetni a nagymúltú és világszerte elismert magyar vendéglátóipar jövő boldogulását.

Iparosok munkaügyi kérdései

Irta: **Bátyka János dr.**, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara segéd-fogalmazója.

Az 1937. XXI. te. kiadása óta, mióta egyre szélesebb körben kerül bevezetésre a legkisebb munkabérek intézménye, a heti 48 órás munkaidő, valamint egységesen a fizetéses szabadság, egyre szaporodik azoknak a szabályoknak és előírásoknak a száma, amelyeket az iparosoknak munkaügyi kérdésekben állandóan szem előtt kell tartaniuk. Az új rendelkezések a legtöbb ipari üzemben a termelési költségek emelkedését, tehát újabb megerhelést jelentettek, ezek mellett igen jelentékeny azonban az az adminisztrációs teher, amely ezeknek a rendelkezéseknek a végrehajtásával a munkaadókra hárult. Az alábbiakban megkíséréljük, hogy a legfontosabb előírásokkal kapcsolatban néhány gyakorlati tanácsot adjunk és ezzel segítségére legyünk az iparosságnak a szabályok nemtudásából, be nem tartásából, vagy

a könnyen adódó tévedésekből származó hátrányok megelőzésére.

A legkisebb munkabérekkel kapcsolatban igen gyakori jelenség az, hogy az alkalmazottak, akik alkalmaztatásuk ideje alatt munkabér tekintetében semmiféle igényt nem támasztottak, a munkahelyről távozás után beperlik munkaadójukat munkabérlétszámítás, 7%-os munkabérpótlék, vagy túlóradíj címén, még akkor is, ha kilépéskor elismerték az alát, hogy semmiféle munkadíjkövetelésük nincsen. Tekintettel arra, hogy a bíróság igen sok esetben gazdasági kényszerhelyzetet látva, ilyen elismervény ellenére is foglalkozik a volt alkalmazott keresetével, az iparosoknak az ide vonatkozó előírások pontos betartásával kell az ilyenféle keresetek ellen védekezniük. Mindenekelőtt szigorúan be kell tartani azt az előírást, hogy az illető iparágban hatályban levő legkisebb munkabérek feltüntetető hirdetőményt a munkahelyiségekben és abban a helyiségben, ahol a munkabér kifizetése történik, jól látható helyen kifüggeszték. Ezzel lehet elejét venni az indokolatlan követeléseknek és ezzel az eljárással lehet megakadályozni azt is, hogy az elbocsátott alkalmazottak évekre visszamenőleg álljanak elő bérlétszámítási igényekkel. Legkisebb munkabérlétszámítás ugyanis csak legfeljebb egy évig lehet érvényesíteni attól a naptól kezdve, amelyen a munkavállaló megkötéséről tudomást szerzett. Annak az üzemnek az alkalmazottai, ahol a legkisebb munkabérek bizonyíthatóan ki vannak függesztve, ilyen módon csak legfeljebb egy évre visszamenőleg érvényesíthetnek munkabérlétszámításukat.

Célszerű betartani azt az előírást is, hogy amunkaadók nyilvántartást vezessenek, amelyben az egyes alkalmazottak munkaideje, az arra kifizetett munkabér és szolgálati beosztásuk pontos megjelölése fel van tüntetve, mert az ilyen nyilvántartásnak vitás esetben a bíróság nagy bizonyító erőt tulajdonít. Munkabérviták megelőzésére alkalmas annak a másik előírásnak a betartása is, hogy a munkaadó, ha a legkisebb munkabérek OTI-járulék, vagy bármilyen más eimen levonásokat teljesít, a munkabéreddelkességkor munkabérlétszámítást ad. Mindezek az előírások bizonyos mérvű munkatöbbletet jelentenek, de ez a tapasztalat szerint bőségesen megtérül azáltal, hogy az előírásokat betartók megszabadulnak a folytonos pereskedéssel járó költségektől és felesleges izgalmaktól.

A heti munkaidővel kapcsolatban célszerű pontosan betartani azokat az előírásokat, amelyek az üzemi munkaidőnek a kifüggesztését, esetleges munkaidőmeghosszabbítás esetén a munkameghosszabbítás idejének és okának az üzemben közhírré tételét, illetőleg a túlóráztatások jegyzékben nyilvántartását írják elő. A gyakorlatban bevált az az eljárás, hogy a munkaadók a heti túlóráztatási jegyzéken munkabérfizetés alkalmával az illető munkás neve mellett aláírással ismertetik

Kerti bútorok

billiárdasztal - evőszék
üveg- és porcellánárú
KUGLIFELSZERELÉS

FRIED Király-utca 44.
Tel.: 224-804.

!! KÖLCSÖNZÉS !!

el a heti túlórák számát. Mindezeknek az elővigyázatossági rendszabályoknak a pontos betartásával szintén sok pénzt, idővesztést és takaríthat meg.

A fizetéses szabadsággal kapcsolatban különösen ügyelni kell a fizetéses szabadságnak az emelkedésére. Mint hogy a szabadság időtartamának növekedése szempontjából csak az 1937. jan. 1-e óta eltelt időt kell számításba venni, azoknak a munkásoknak és iparossegédnek, akik ez időpont óta megszakítás nélkül szolgálatban állnak — ha csak a jelenlegi törvényes szabályok életbeléptetése előtt szokás vagy megállapodás alapján előnyösebb helyzetben nem voltak —, 1942-ig egyformán évi 6 napi fizetéses szabadságot kell adni. Legalább 10 alkalmazott munkáját irányító iparossegédnek, művezetőnek a fizetéses szabadsága az 1942. évi ugyancsak 6 nap, a különbség csak azután lesz, a szabadság magasabb időtartama révén. A fizetéses szabadság tartamának növekedése szempontjából, a 16. életév betöltéséig eltelt szolgálati időt, valamint a tanoncidőt nem kell számításba venni. *Fizetéses szabadság csak azoknak az alkalmazottaknak jár, akik ugyanannál a munkaadónál — nem naptári év szerint számítva — legalább egy évi folytonos szolgálatot teljesítettek.* Természetesen, az erre az időre járó szabadságot már ezalatt az év alatt is ki szabad adni. Gyakran előfordul az, hogy az alkalmazottak arra hivatkoznak, hogy a fizetéses szabadság már 9 hónapi szolgálat után jár. Ez a tévedés onnan származik, hogy a törvény szerint fizetéses szabadság annak a munkavállalónak is jár, aki az egyévi betöltött szolgálat folyamán betegség, baleset, katonai szolgálat, vagy más, rajta kívül álló egyéb körülmény folytán, a szolgálati viszonyt 3 hónapot meg nem haladóan megszakítja, vagyis aki az egy év alatt ténylegesen csak 9 hónapot dolgozott.

A családi bérekről mindenképp azt kell tudni, hogy az ennek a fizetésére szolgáló ú. n. *gyermeknevelési pótlékot*, csak azok a vállalatok tartoznak fizetni, amelyek a megelőző naptári év folyamán legalább 150 napon át, 20 vagy ennél több alkalmazottat foglalkoztattak. Ez az intézmény tehát az iparosok nagy többségét nem érinti. Azoknak, akik a családi bérekre vonatkozó jogszabályok hatálya alá esnek, különösen ügyelniük kell arra, hogy az évi átlagos munkáltszámot szabályszerűen számítsák ki. A munkáltszámba a vállalat összes alkalmazottai beleszámítanak, még ha más

iparághoz tartozó munkát végeznek is, a nőket azonban csak létszámuk kétharmad részében kell a létszámba beleszámítani. Az átlagos létszám kiszámításához az összes munkavállalók által munkában töltött napok összegét csak 300-zal kell osztani, azonban minden megkezdett munkanapot teljes egésznek kell venni és a fizetéses szabadságon levő alkalmazottat is az alkalmazotti létszámba kell számítani. A gyermeknevelési járulék fizetésére kötelezett vállalatok ügyeljenek arra is, hogy az illetékes családpenztáráknál beszerzendő őrlapokon legkésőbb minden év január 20-ig bejelentsek az előző évi átlagos munkaslétszámot.

#

Ezek a tanácsok nem ölelik fel az érintett intézmények egész körét, de meggyőződésük a legtöbb, gyakori kellemetlenségtől biztosan megóv. Azok, akiknek ezeken túlmenően felvilágosításra vagy tanácsra van szükségük, bizalommal forduljanak ipartestületükhöz, vagy az IPOK-hoz, általános jellegű, az egész iparágakat érintő, vagy különleges jogi kérdéseikkel pedig a kereskedelmi és iparkamarához. Mindezek az intézmények készséggel és szakszerűen fogják megadni az adott esetben eredményre vezető tanácsokat.

„Schmidt János szeretetház”

Pécs város mintaszerű szegénytelepén épült izléses, családi otthon nyújtó kertes lakóházak közt, melyekben az élet kifáradottjai, az elesettek és sorsüldözöttek élvezik a megértés és együttérzés melegét, új otthon emelt a *Pécs-Baranyai Vendéglősök, Szállodások és Kévécsok Ipartársulata* elsősorban azok részére, kiket közülük vetett ki az élet rohanó szekere. Az elmúlt esztendőben éppen akkor, amikor gróf Teleki Pál miniszterelnök tragikus hirtelenséggel bekövetkezett halála hírért vitte a tavaszi szellő, adták át az alapítók az új otthon Pécs város közönségének, hogy annak általános szeretete ne pésítse be és gondolja azt a továbbiakban...

A pécsi vendéglősök sorsközössége egyik legjobban együttműködő Pécs-csett. A kartársi megértés és összetartás, mely szokásos keddi összejöveteleivel erősíti magát, nemcsak a jelen küzdelmével foglalkozik, törődik a jövővel is, mely éppen e szakma úzóire is a legszűkebb lehetőségeket mutatja. — Ez a gondoskodás vetette meg az elindítójáról, leglekisebb propagálójáról elnevezett Schmidt János szeretetháznak. A szeretetház már az ősszel elkészült. Felavatása Schmidt János, az ipartársulat elnöke és a Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetség alelnökének betegsége, halála miatt megkésett. Annál bensőségesebb volt tehát az avató ünnepély, melynek keretében az ipartársulattal teljesen egybeforrt *dr. Frankó Zoltán* ügyész magasszárnyalású beszéd kíséretében adta át *dr. Esztergár Lajos* polgármester útján a város közönségének. *Dr. Esztergár Lajos*

polgármester szívből jövő, keresetlen szavakkal vette át a vendéglős szeretetházat, mint az ipari szolidaritásnak szépen megnyilatkozó és követésre méltó példáját. *Jolva* Ferenc ipartestületi elnök, országgyűlési képviselő az iparosság nevében köszöntötte a vendéglős ipartársulatot, mely szép iparos együttérzésének éppen azaz is adott kifejezést, hogy más iparosok részére is nyitva tartja a szeretetház ajtóit. A lélekelmélő iparösszeimpeget megjelenésükkel megbecsülték: *Bognár Gyula* országgyűlési képviselő, *dr. Vörös Mihály* h. polgármester, *dr. Várnagy Elemér* tanácsnok, a sajtó képviselői és a vendéglősiparosok esaknem teljes számban.

I. L.

A 100 éves soproni Pincér Egyesület

Lélekelmélően szép ünnepség keretében ünnepelte meg április 22-én zászlószenteléssel egybekötött 100 éves jubileumát a Soproni Pincér Egyesület. A jubileumra az ország minden részéből érkeztek vendéglős- és pincér-küldöttségek Sopronba. Hogy csak egy párat említsünk: Szombathelyről: *Schmall Gyula, Torkos János, vitéz Magyar Sándor* vendéglősök; Győrből: *Polczér Mihály* és neje, *Zalka Ferenc* és neje, valamint *Sári Gyula*. A budapesti vendéglős és főpincér társadalmat *Reif János* és neje és *Karph Richárd* képviselték.

Az ünnepségek résztvevői a Pannónia-szálló termében gyülekeztek, majd zársorokban vonultak fel a Szentlélek templomban megtartott misére. Mise után Papp Kálmán pápai prelátus, városplébános megszentelte a gyönyörű aranylámpát szelvényező és magas szárnyalású beszédében méltatta a magyar pincér és vendéglősipar nagy jelentőségét.

A zászlószentelés után a Pannónia fehér termében tartották meg a soproni Pincér Egyesület jubiláris díszközgyűlését. A termet zsúfolásig megtöltötte a hallgatóság. Sopron város közéleti előkelőségeivel az élén.

Hernitz Orbán egyesületi elnök és *Bauer József* titkár beszámolt a 100 éves Egyesület multjáról. A soproni vendéglősipar nevében ifj. *Jäger Mihály* ipartársulati elnök, az Országos Szövetség nevében *Tschida István* társelnök, a szombathelyi vendéglősök részéről *Schmall Gyula*, a fővárosi vendéglősök nevében *Reif János* és a Főpincérek Országos Egyesülete nevében *Karph Richárd* üdvözölte a jubiláló soproni Pincér Egyesületet.

A díszközgyűlés befejezése után a zászlószögek beverése következett, majd díszbéd volt. Este pedig a Pannóniában zártkörű táncesttel fejeződött be a napi program, amely után az ünnepség résztvevői egy felejthetetlen nap gazdag emlékével távoztak az ország minden része felé.

A kamarák új kerületi beosztása

Az ország örvendetes területgyarapodása nyomán ismét régi jogaikba léptek a kassai, kolozsvári, marosvásári helyi és nagyváradi kereskedelmi és iparkamarák. Erre való tekintettel alábbiak szerint állapította meg a minisztérium a kamarák új kerületi beosztását:

1. a *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara* kerületébe tartozik Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye, Fejér vármegye, Nógrád vármegye, Bors és Hont vármegye, Budapest székesfőváros, valamint Székesfehérvár thj. város és Kecskemét thj. város;

2. a *Débrecei Kereskedelmi és Iparkamara* kerületébe tartozik Hajdú vármegye, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye, Máramaros vármegye és Szabolcs vármegye, Ugocea vármegye, valamint Debrecen szab. kir. thj. város;

3. a *Győri Kereskedelmi és Iparkamara* kerületébe tartozik Esztergom vármegye, Győr vármegye, Komárom vármegye, Veszprém vármegye, Nyitra és Pozsony vármegye, valamint Győr szab. kir. thj. város és Komárom thj. város;

4. a *Kassai Kereskedelmi és Iparkamara* kerületébe tartozik Abauj-Torna vármegye, Bereg vármegye, Ung vármegye, Zemplén vármegye, az ungi, a beregi és a máramarosi közigazgatási kirendeltség területe (a kormányzói bizottság), valamint Kassa szab. kir. thj. város és Ungvárv thj. város;

5. a *Kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara* kerületébe tartozik Kolozs vármegye, Beszterce-Naszód vármegye, Szilágy vármegye és Szolnok-Doboka vármegye, valamint Kolozsvár szab. kir. thj. város;

6. a *Marosvásárhelyi Kereskedelmi és Iparkamara* kerületébe tartozik Maros-Torda vármegye, Csik vármegye, Háromszék vármegye és Udvarhely vármegye, valamint Marosvásárhely szab. kir. thj. város;

7. a *Miskolci Kereskedelmi és Iparkamara* kerületébe tartozik Borsod vármegye, Heves vármegye, Gömör és Kishont vármegye, valamint Miskolc thj. város;

8. a *Nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara* kerületébe tartozik Bihar vármegye és Szatmár vármegye, valamint Nagyvárad thj. város és Szatmárnémeti szab. kir. thj. város;

9. a *Pécsi Kereskedelmi és Iparkamara* kerületébe tartozik Baranya vármegye és Tolna vármegye, valamint Pécs thj. város;

10. a *Soproni Kereskedelmi és Iparkamara* kerületébe tartozik Sopron vármegye, Moson vármegye, Vas vármegye és Zala vármegye, valamint Sopron thj. város;

11. a *Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara* kerületébe tartozik Bács-Bodrog vármegye, Csongrád vármegye, Békés vármegye és Csanád-Arad-Torontál vármegye, valamint Baja thj. város, Hódmezővásárhely thj. város és Szeged szab. kir. thj. város.

TÖRLEY
PEZSCÓ

A zsír

Irta: Reigl László.

(II.) Lapunk legutóbbi számában foglalkozunk a húsételek elkészítéséhez szükséges legkevesebb zsír felhasználásáról, azonkívül rámutattunk arra, hogy hogyan lehet a pörkölt, tokány vagy egyes ragout feléket teljesen zsír nélkül ízesíteni, úgyiszen a főzelék- és levesfélék zsírnélküli elkészítését is tárgyaltuk. Jelen soraimba az egyes tésztafélék zsír szükségletének csökkentését és a zsír nélkül készíthető tésztákról kívánunk beszélni.

Elsősorban a főtt tésztákat kell megemlíteni, mert azok elkészítése kíván nagyobb mennyiségű zsírt. Ezeket két csoportra osztjuk aszerint, hogy összekeverjük-e az ízesítő anyagokkal vagy nem. A zsírmegtakarítás keresztülvitelét a tészta gyúrásánál kell kezdeni, éspedig úgy, hogy a megszokottnál több tojással és mind kevesebb vízzel gyúrják a tésztát. A tökéletes kigyúrás után a nyújtásnál és a felvágásnál csak a legkevesebb lisztet használjuk a szóráshoz, a kinyújtott tésztát pedig hagyjuk kevés ideig száradni, miáltal vízvesztéseget is érünk el és a felvágásnál sem ragad össze a tészta. Ha ezek után a tészta kifőzését figyelemmel és szakértelemmel vizsgáljuk, úgynevezett kemény tésztát kapunk, amelyre nem szükséges, csak azért is több zsírt tenni, hogy össze ne ragadjon. Ha figyelembe vesszük, hogy a megszórt tésztának a vízszívő tartalma sokkal nagyobb, mint a só nélkül készítetté, azzal is elkerülhetjük a tészta ellágyulását, ha só nélkül gyúrjuk meg, mert erre nincs is feltétlenül szükség, mert sóvízbe főzzük meg, vagy sómegtakarítás szempontjából a kész tésztát sózzuk. Az így elkészített főtt tésztákhoz, különösen az edésekhez a megszokottnál sokkal kevesebb zsír felhasználásával is magas élvezeti értékű ételt nyerünk. A sós tésztáknak, mint pl. káposztás, túrós, granátos-menet szintén bátran csökkenthetjük a zsír mennyiségét. Az össze kevert tésztáknál, mint pl. juhtúrós galuska, tojásos galuska, tehenőtúrós galuska, teljesen elhagyhatjuk a zsírt, ha a tésztát az ízesítő anyaggal, tejfellel együtt keverjük össze.

A sült tésztáknál igen sok esetben nélkülözhetjük a zsírt, amelyeknél legfeljebb annyit használunk, hogy a sütőpléht zsírozzuk ki, hogy oda ne süljön. Az omlás tésztákat, amelyeknek zsírartalmuk 20–25%-ig emelkedik, legokosabb arra az időre, míg bővebb zsírmennyiség nem áll rendelkezésünkre, étálpunkon nem szerepeltetjük, habár ennek is lenne megoldása, amit azonban a magyar konyhánk jó hírneve érdekében nem ajánlok. Ez az eljárás az lenne, hogyha marha- és borjúvese fagyút kiolvasztás után tejfel kikészítve használnánk fel az omlás tészták készítéséhez. Az így kikészített fagyúból libazsírserű darab zsíradékot kapunk, amellyel leveles tésztát is lehet készíteni. A vaj-

krémmel töltött tészták vajkrém anyagának 50–60%-os megtakarítást tudunk elérni, hogyha a nagy-gyöngyig bevitt cukort felvert tojásfelhéjében (tojás habba) állandóan keverés közben vékony sugárba bele öntjük. Az így nyert anyaggal keverjük össze a vaját és ízesítjük. Ezzel az eljárással nagyon könnyű vajkrémet nyerünk és ha azt kellőleg ízesítjük, kellemesebb, könnyebb töltelékét kapunk, mint a tiszta vajkrém. Mivel a cukor kérdés, ha gazdaságilag nem is, de beszerezhetőség szempontjából javult, szerepeltetésünk étálpainkainak gyakrabban édes tésztát, amelyeknek értékszámítását pontosan vigyük keresztül, mert ha az árakat nem is emelhetjük és a súlyt is meg kell adni, abból az anyagból, amely a legdrágább pl. krém tölték, használjunk fel annyit, hogy tisztességes polgári hasznunkat megtaláljuk.

A kávéházi főpincérek helyzetének rendezése

A kávéos ipartestülete évi közgyűlésén, valamint egyik előjárósági ülésén a kávéházi főpincérek helyzetének rendezése tárgyában a következőket határozta el:

1. A főpincérek az üzem érdekében semmiféle anyagi szolgáltatással (gyufa, fogvájó, újság, szódabacarbóna, teljes OTI járulékok stb.) nem terhelhető meg.

2. A főpincérnek — a fennálló rendelkezések szerint — amennyiben a kiszolgálási díjon kívül egyéb jövedelme nincsen, a heti fizetést meg kell adni.

Amennyiben a főpincérnek a százelekos felszolgálási díjból való részese- désen kívül egyéb jövedelmei vannak (sütemény, trafik, stb.), de az ezekből elért jövedelem nem éri el a minimális hetibért, a főpincér fizetése ennek összegéig kiegészítendő.

3. A munkaadó tartozik a fizetőpincérnek — a felszolgáló személyzet részére megállapított legkisebb hetibért, valamint OTI járulékanak a munkaadót terhelő felét a szokásos fizetési napokon megfizetni.

4. A törvényes határt meghaladó óvadékok, amelyek a 77.724—1928. K. M. számú rendeletben előírt összegeket túllépik, haladéktalanul visszafizetendők.

5. A főpincér a leltárért csak akkor felelős, ha az iránt a felvételnél megfelelő ellenszolgáltatásban részesül. Törékeny leltárért és az üzem feloltatásával járó természetes kopásért a főpincér még akkor sem felelős, ha a leltári felelősség viseléséért díjazásban részesül. E díjazás mértékének megállapítása, tekintettel az egyes üzemek különböző voltára, mindenkor szabad megegyezés tárgya, azonban a tényleges kárnál kevesebb nem lehet.

6. A Főpincérek Országos Egyesületeinek közlése szerint vannak munkaadók, akik főpincéreiktől óvadék helyett készpénzkölcsönt vesznek fel, vagy a napi bevételek elszámolása címén nagyobb összegű hiteleket (könyv-

jó) vesznek fel, illetőleg ezt az alkalmas feltételű állítják fel.

A közgyűlés kimondotta, hogy az ilyen eseteket teljes mértékben elítéli és amennyiben azokat a testületnél bejelentik, a testületi szék előtt az eljárást megindítja.

Ehhez a megállapodáshoz a Főpincérek Országos Egyesülete is hozzájárult. Hogy e határozatnak azután meg legyen a szankeciója, az ipartestület és az egyesület közös beadványban kérték a kereskedelemügyi minisztertől, hogy az itt közlött megállapodást rendeletileg adja ki.

A kávéos ipartestülete külön felhívta tagjait, hogy a fenti határozattal ellentétes megállapításokat azonnal szüntessék meg.

Fontos rendeletek

A hasított sertés szalonna, háj, sertészsír és sertéshúsa legmagasabb nagybani és fogyasztói árának megállapítása

Az árelenőrzés országos kormánybiztosának 104.800/1941. A. K. sz. rendelete.

A 4.110/1939. M. E. számú rendelettel módosított 2.220/1938. M. E. számú rendelet 2. §-ának (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem.

1. §. (1) A 102.800/1941. A. K. sz. rendeletben megállapított sertésárak alapján a hasított sertésekért kifizethető legmagasabb árak a következők:

a) elsőrendű angol sonka-süldő, legfeljebb 70 kg vágott súlyig	2.39 P/kg
b) elsőrendű minőségű uradalmi, szedett, keresztelt sertés, legalább 100 kg vágott súlyban; 70 kg-nál nehezebb vágott súlyú angolsertés	2.33 ..
c) könnyű sertés és jóminőségű öreg koca	2.26 ..
d) silány minőségű öreg koca	2.21 ..
e) kanlolt sertés	2.11 ..

(2) A 102.800/1941. A. K. számú rendelet 1. §-ának (2) bekezdésében említett területeken, (az alábbiakban: II. csoportba tartozó terület) a hasított sertésekért az (1) bekezdésben megállapított árnál kg-ként legfeljebb 13 fillérrel, az árelenőrzés országos kormánybiztosá által a III. csoportba besorolandó területen kg-ként legfeljebb 14 fillérrel, a IV. csoportba besorolandó területen pedig kg-ként legfeljebb 22 fillérrel magasabb ár fizethető ki.

(3) Budapest székesfőváros és környékén (az alábbiakban: Budapest) a hasított sertésekért az (1) bekezdésben megállapított árnál kg-ként ugyan- csak legfeljebb 22 fillérrel magasabb ár fizethető ki.

(4) A jelen rendeletben Budapest székesfőváros környékén megállapított árak Budafok, Kispeszt, Pestszenterzsébet, Pestszentlőrinc, Rákospalota, Újpest megyei városok, Albertfalva, Cinkota, Csepel, Mátyásföld, Pécel, Pestújhely, Rákospács, Rákoshegy, Rá-

koskeresztúr, Rákosliget, Rákosszentmihály és Sashalom nagyközségek területére érvényesek. Az országnak a (2) és (3) bekezdésben nem említett területe a jelen rendelet szempontjából az I. csoportba tartozik.

2. §. (1) A sertés belszervek (tüdő, máj, szív, lép, vese, velő, nyelv együttes) legmagasabb nagybani ára az ország egész területén Budapest kivételével 1.30 P/kg, Budapesten 1.40 P/kg.

(2) A préselt tepertő legmagasabb ára az ország területén 0.50 P/kg.

(3) A teljes bél és gyomor sertésenként legfeljebb 1.50 P/darab áron hozható forgalomba.

3. §. A lefejtett bőr szalonnás hasított félsertésekért kg-ként legfeljebb 8 fillérrel magasabb ár fizethető ki az I. §-ban megállapított árnál.

4. §. A jelen rendelet I. §-ában megállapított árakat esután olyan hasított sertésekért szabad felszámítani és kifizetni, amelyek súly és minőség szempontjából az I. §. (1) bekezdésben a)–c) alatt megállapított követelményeknek megfelelnek. Az előírtól eltérő súlyú, vagy gyengébb minőségű hasított sertésekért magasabb ár még abban az esetben sem fizethető ki, ha azok az előírtnál kedvezőbb súlyú és jobb, vagy azonos minőségű hasított sertésekkel együtt kerülnek eladásra. A súlyhatárok vágott sertéseknél a bőr lefejtése előtti súlyra vonatkoznak. A súlyhatárok szempontjából a lefejtett bőr sertésenként legfeljebb 8 kg-mal vehető figyelembe.

5. §. Az elsőrendű fejlábas tőkehús (elsőrendű uradalmi-, elsőrendű szedett-, illetőleg angol tőkesertésből) legmagasabb nagybani (vizonteladói) ára a jelen rendelet I. §-a szerint az

I.	II.	III.	IV.	Budapesten
csoportba tartozó területen				
				P/kg
2.—	2.20	2.20	2.44	2.58

6. §. (1) A zsírszalonna, hár és sertészsír legmagasabb ára a következő: A jelen rend. I. §-a szerint

	az I.	a II.	a III.	a IV.	Budapesten
	csoportba tartozó területen				
	fogyasztói ár				
	P/kg				
zsírszalonna bõrrel	2.64	2.74	2.64	2.74	2.64
hár	3.06	3.16	3.10	3.20	3.10
kenyér- és tokaszalonna	2.64	2.74	2.64	2.74	2.60
zsír	3.30	3.40	3.30	3.40	3.30

(2) A 27 kg-nál nehezebb hát-(tábla-)szalonna legmagasabb ára azonos a bõrszál zsírszalonna nagybani árával, a 24–27 kg-os hát-(tábla-)szalonna legmagasabb nagybani ára kg-ként 3 fillérrel, a 18–24 kg-os hát-(tábla-)szalonna legmagasabb nagybani ára kg-ként 6 fillérrel, a 18 kg alatti hát-(tábla-)szalonna legmagasabb nagybani ára kg-ként 10 fillérrel alacsonyabb a bõrszál zsírszalonna nagybani

áránál. A sósszalonna nagybani ára kg-ként 4 fillérrel magasabb a megfelelő nyersszalonna nagybani árával.

(3) A lefejtett bőr sertés hát-(tábla-)szalonnájáért nagybani (vizonteladói) eladásnál kg-ként legfeljebb 20 fillérrel magasabb ár fizethető ki a (2) bekezdésben megállapított árnál.

(4) A bõr nélküli zsírszalonna legmagasabb fogyasztói ára kg-ként 20 fillérrel magasabb a jelen § (3) bekezdésében a lefejtett bőr sertés hát-(tábla-)szalonnájára megállapított nagybani (vizonteladói) árnál.

9. §. (1) A sertésrészek legmagasabb fogyasztói ára a benne lévő esonttal, minden nyomaték hozzáadása nélkül történő árusításnál a jelen rendelet I. §-a szerinti területi beosztásnak megfelelően a következő:

rövid karaj P/kg	3.—	3.40	3.50	3.80	4.20
hosszú karaj	2.70	3.10	3.20	3.40	3.80
bõrs karaj	2.80	3.30	3.40	3.20	4.—
comb	2.60	2.90	2.90	3.20	3.20
lapocka	2.60	2.80	2.80	3.10	3.20
tarja	2.40	2.70	2.70	3.—	3.10
oldalas	2.—	2.—	2.—	2.20	2.20
csülök (első)	1.80	1.80	1.80	1.80	1.80
csülök (hátsó)	1.60	1.60	1.60	1.60	1.80
fej, farok	1.40	1.40	1.40	1.40	1.60
köröm	0.80	0.80	0.80	0.80	0.80
tüdő, szív, lép	1.40	1.40	1.40	1.40	1.60
máj	2.20	2.20	2.20	2.20	2.40
vese-velő	2.20	2.20	2.20	2.20	2.40

(2) A csont nélkül árusított sertés-hús legfeljebb 16%-kal magasabb áron hozható forgalomba a megfelelő húsrészeknek az (1) bekezdésben megállapított árnál.

12. §. A jelen rendelet 1941. évi április hó 24-én lép hatályba.

S százalékos munkabéremelés május 1-től

A m. kir. minisztériumnak 2.980—1941. M. E. számú rendelete.

1. §. Az iparban (kereskedelemben), valamint a bányászatban és kohászatban a munkabérek szabályozásáról szóló 7.290/1940. M. E. számú rendelet 3. §-ának első bekezdése és 4. §-ának első bekezdése akként módosítottatik, hogy a bérpótlék mértéke tizenöt százalék.

Az előző bekezdésben foglalt rendelkezést a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi országrészre azzal az eltéréssel kell alkalmazni hogy a 7.290/1940. M. E. számú rendelet 3. §-ának első bekezdésében meghatározott bérpótlék mértéke nyolc százalék. A 4.400/1941. Ip. M. sz. rendelet 3. §-ának ettől eltérő rendelkezései hatályukat veszítik.

2. §. Azt az összeget amellyel a munkaadó a 7.290/1940. M. E. számú rendelet hatálya alá tartozó alkalmazottjának egységbérét az 1940. évi október hó 5. napja után történt elhatározás folytán az 1940. évi október hó 5. napján érvényben volt megállapodás vagy szokás (gyakorlat) alapján járó egységbér összegét meghaladóan felemelte a bérpótlékba be lehet számítani.

3. §. A jelen rendelet az 1941. évi május hó 1. napján lép hatályba.

Cukrászipari termékek árának új megállapítása

Az Árelenőrzés Országos Kormánybiztos 102.509—VI. 1941. sz. a. az alábbi körrendeletet bocsátotta ki valamennyi vármegyei és városi törvényhatóság első tisztviselőjének:

A f. évi március hó 28-án kelt 866—1941. P. M. sz. rendelet az ipari cukor árát felemelte. Ez a körülmény, valamint az egyéb nyersanyagok árában 1941 március hó 31-ig bekövetkezett emelkedés a cukrászipari készítmények árának újabb szabályozását tette szükségessé.

Fenti körülmények figyelembe vételével — az alább ismertetett bejelentési kötelezettség mellett a mignonok, desszertek, tortaszettek és egyéb sütemények ára darabonként legfeljebb 2 fillérrel, az édes teásütemények ára kilogrammonként legfeljebb 20 fillérrel és a fagyalt ára literenként legfeljebb 30 fillérrel emelhető.

Felhívom, hogy fentieket jelen körrendeletre való hivatkozással a joghatósága területén lévő összes cukrázúzemeknek hozza tudomására, egyben szólítsa fel őket arra, hogy az 1939 augusztus hó 26-án érvényben volt eladási árakat Címhez két példányban jelentsék be. Egyidejűleg bejelentődök a viszonteladókunk eddig nyújtott engedmények, továbbá ha a külön (belső) termekben az utcaán át történő eladásoktól eltérő árak vannak érvényben.

Vendéglátó üzemekben tartható élelmiszerkészletek

A m. kir. minisztériumnak 2.720—1941. M. E. számú rendelete.

1. §. A háztartásban és a vendéglátó ipari üzemekben tartható élelmiszerkészletek korlátozásáról szóló 280/1941. M. E. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1941. évi január hó 12-iki. 9. sz.) 2. §-ának (1) bekezdése akként módosul, hogy a zsírból, a szalonnából és a hájból a mezőgazdasági őstermelő háztartásokban 1941. évi augusztus hó 1-ig lehet az említett rendelet I. §. (1) bekezdésének c) pontjában említett mennyiségű készletet tartani. A jelen rendelet szempontjából mezőgazdasági őstermelőnek azt kell tekinteni, aki a saját háztartási szükségletére levágott sertést a levágás előtt legalább 60 napon át hizlalja.

A 280/1941. M. E. számú rendelet, továbbá a jelen rendelet nem vonatkozik a sózott zsírszalonnára, a füstölt-, a paprikás- és kenyérszalonna félékre. A rendelet 1941 április 9-én lépett életbe.

A most megjelent
Gundel Károly:
A vendéglátás
mestersége
Című könyve kiadóhatalomban megrendelhető.

Nyári üzemek készletei

A háztartásokban és a vendéglátó ipari üzemekben tartható élelmiszerkészletek korlátozása tárgyában kiadott 280—1941. M. E. számú rendelet hatálybalépése óta a csak nyári évadban működő vendéglátó ipari üzemek érdekképviseleti szerveitől és a nyári vendéglők üzembentartói részéről is több kérelem érkezett hozzám, az ezeknek az idenyüzemeknek birtokában tartható készletek beszerzése és tárolása tekintetében útmutatás megadása iránt.

Szíves tudomás és az alárendelt közéleti hatóságok tájékoztatása végett közlöm, hogy *nem teszék észrevételeit az ellen, ha a nyári évadban működő vendéglátó ipari üzemek (gyógy-és üdülőhelyek, penziók stb.) már most beszerzik és tárolják üzemek részére azokat az élelmiszerkészleteket, amelyeket a 280—1941. M. E. számú rendelet 1. §-ának (2) bekezdése lehetővé tesz.*

Az üzemek készlet-tárolása során természetesen figyelemmel kell lenni a hivatkozott rendelet 2. §-ának (2) bekezdésére, amely szerint ezek az üzemek sem tarthatnak birtokukban az 1940. vagy korábbi évben termelt bűzárleményből vagy szárazfőzeléklélekből többet (280—1941. M. E. sz. rend. 1. § (1) bekezdés a)–b); miát amennyi átlagos vendégforgalmuk alapján 1941. évi augusztus hó 15. napjáig szükséges.

Természetes, hogy azoknak a vendéglátó nyári üzemek tulajdonosainak (felelős vezetőinek) részére, akik a fentiek szerint engedélyezhető készletekkel már most is rendelkeznek, a 280—1941. M. E. sz. rendelet hatálya alá eső élelmiszerek további beszerzése nem engedélyezhető. Ha pedig a nyári vendéglátó üzem tulajdonosa (felelős vezetője) már most akkora készletet tart birtokában, amely a 280—1941. M. E. számú rendelet 1. §-ának (2) bekezdése szerinti mennyiséget meghaladja — a megengedett mértékben felül birtokában lévő készleteit a rendelet 4. §-a értelmében beszoigáltatni köteles. A miniszter rendeletéből: *Bárnyos* s. k. miniszteri osztályfőnök. (8.277/1941. K. é. I/1. szám.)

VENDEGLŐKKBAN, KORCSMAKBAN ÉS KÁVÉHAZAKBAN SZÜKSÉGES PLAKÁTOK

Az új bortörvény kivonatának kifüggesztése n e m kötelező!

A kocsmái hitel eltörléséről plakát	—80
Sítemények fogdosása tilos	—40
Fiatalkorúak szeszitalmároló (1927. évi XXXIII. tc.) plakát	—50
Padlóra köpni tilos	—30
Éneklés, lármázás tilos	—30
Személyzeti okmánytasak	—14
Munkarend	—14
Káromkodni tilos	—30
Kutyákat behozni tilos	—30
Dohányozni tilos	—40
Ótynyelvű százaléklaplakát nagy	—40
Ótynyelvű százaléklaplakát kicsi	—12
Az „elsőségélynyújtási“ plakátot kiváságra beszerzzük 3.70 P előzetes beküldése mellett.	

A felsorolt nyomtatványok árai darabonként értendőek és postai küldésnél 10—10 fillér díj terheli.

Megrendelhető kiadóhivatalunkban:

Budapest, VI, Csengery-utca 51, I. e. 7.

KÜLÖNFÉLE KÖZLEMÉNYEK

Üdvözet a délvidéki kartársaknak!

Köszöntjük a huszonkét évi kényeszerű távollét után most visszatért délvidéki kartársakat. Meleg szeretettel köszöntünk minden hazatérőt, magyar és nem magyar anyanyelvű testvért. Mikor leomlottak az erőszakkal megvont, de tarthatatlan határok, nyíltan megmondhatjuk, mindig reménykedve bíztunk abban, hogy eljön majd a nap, mikor az elszakított testvérek hazatérhetnek Szent István birodalom ősi határai közé. S ez a nehezen várt nap eljött, hála érte a Mindenhatónak! Köszöntjük a szerencsésen visszaszerzett Délvidék kartársait! Az anyaország meleg szeretettel újból felveszi a visszatért kartársakkal az érintkezést s most már velük együtt küzdünk szabad független hazánkért és iparunk felvirágoztatásáért.

MEGHÍVÓ.

Szövetségünk 1941 május hó 6-án, kedden délelőtt 10 órakor Budapesten (VII. kerület, *Erzsébet-körút 43. sz. II. emelet*) a Bor-, Sör- és Italmérok Ipartársulata helyiségében tartja

XXX. ÉVI

RENDES KÖZGYÜLÉSÉT.

amelyre úgy a Szövetség tagjait, valamint a Szövetséghez tartozó szakmai érdekképviseletek tagjait is tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Az intézőbizottság jelentése. 3. A zárszámadások bemutatása, számvizsgáló bizottság jelentése és felmentvény felett való határozathozatal. 4. Az 1941. évi költségelőirányzat megállapítása. 5. Megüriült tisztségek betöltése két évre. 6. Indítványok tárgyalása. (Csak oly indítványok kerülhetnek tárgyalásra, amelyek a közgyűlés előtt legalább nyolc nappal az elnökséghez írásban benyújtottak.)

Az alapszabályok 10. §-a alapján a közgyűlésen részt vehetnek a Szövetség összes tagjai, de szavazatuk csupán a rendes (egyéni) tagoknak van. Az Ipartársulatok, Egyesületek, Szakosztályok, szakosportok mint tagok egy meghatalmazott útján gyakorolhatják szavazatukat. Meghatalmazással csak az alakatul egy tagja, vagy tisztviseelője látandó el.

Az alapszabály 5. §. 3. bekezdése értelmében az a szövetségi tag, aki egy évi tagsági díjjal hátralekban van, a közgyűlést szavazati joggal nem élhet és tisztségre meg nem választható.

A Nemzetközi Tavaszú Vásárra való tekintettel a vidéki tagok féláru kedvezménytel utazhatnak a közgyűlésre.

Kérjük a t. tagokat, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban és pontosan megjelenni szíveskedjenek.

Módosítják a záróra rendeletet.

Az Országos Szövetség a mostani záróra módosítása tárgyában ismételten eljárni illetékes helyen. — Mint beavatott helyről értesülünk, az új záróra rendelet a közeli napokban fog megjelenni.

A Vasúti Vendéglősök Szakosztálya elnöksége

tervebe vette, hogy a szövetségi közgyűlés alkalmával megtartja a szakosztályi közgyűlést is. Közbejött akadályok miatt a közgyűlést megtartását az elnökség elhalasztotta.

Az újonnan visszaszavatolt területen lévő pályaudvari vendéglők betöltése iránt nagyon sokan érdeklődnek. A legtöbb érdeklődő még válaszbélyeget sem esatol. Azoknak, akik ilyen kérdéssel hozzánk fordultak és a válaszbélyeg hiánya miatt külön írásbeli választ nem kaptak, ezúton közöljük, hogy a betöltendő Máv. vendéglőkre annakidején pályázat lesz kiírva.

Az étlapárak emelése

tárgyában az Árkormánybiztoságnál már folynak a tárgyalások. Eddig már igen sok városból érkeztek kérvények a szakmai érdekeltségektől, amelyek az étlapárak emelésének engedélyezését kérik. Mégis kívánatos volna, hogy azok a szakmai érdekeltségek is, akik még eddig nem fordultak hasonló kérelemmel az Árkormánybiztosághoz, ezt a mulasztást sürgősen pótolják. Ne hogy esetleg az rendezésnél lemaradjanak.

A Somogy megyei Vendéglősök és Korcsmárosok Egyesülete

legutóbb tartott közgyűlésen elnökévé *Lenkey* Lajos kaposvári vendéglőst választotta meg.

Halálozás.

Kappel Gyula, a kecskeméti Lichtenekert Gergely Casino vendéglősének főpincérje április 20-án 64 éves korában rövid, de súlyos szenvedés után Kecskeméten a kórházban elhunyt. *Kappel* Gyula, vasmegegyi származású főpincér 30 évig működött Kecskeméten és mint „Gyula bácsi“ nagy népszerűségnek örvendett ebben az alföldi városban. Április 22-én nagy részvétellel temették el az evangélikus egyház gyászszertartása szerint.

Özv. Bucesek Istvánné, a budapesti Bucesek István vendéglős édesanyja, április 21-én 81 éves korában hosszú szenvedés után elhunyt.

Hanniker Sándor fővárosi vendéglős, a Vendéglősök és Korcsmárosok Temetkezési Egyesületének tagja, mult hó 24-én 62 éves korában rövid szenvedés után meghalt.

Reif Lajos budapesti VI. ker. vendéglős hosszabb betegség után elhunyt.

Sipiczky Gyula kiskunhalasi vasúti vendéglős április 27-én 51 éves korában hosszú szenvedés után elhunyt.

Nika Ágoston budapesti vendéglős hosszabb betegeskedés után mult hó 16-án elhunyt.

Mitrovátz Adolfné vendéglősné 72 éves korában Rákoshelyen ápr. 17-én elhunyt.

KÉRJÜK AZ ELŐFIZETÉSI DÍJAK BEKÜLDÉSÉT!

A „Fogadó-Magyar
Vendéglős”
állandó melléklete

A KORCSMÁROS

A korcsmaiparér-
kei képviselő
szaklap

A borpiacon

az elmúlt héten lényeges változás nem történt Remény van arra — írja a Bor. Lapok —, hogy a közeljövőben meg fog indulni a borpárlattá való felvásárlása, valamint export céljaira is újabb vásárlások fognak történni. A piac lanyha.

Tanoncszerződés-kötések és a segédi vizsgálatok tartási idejének szabályozása

Az iparügyi miniszter 53.400—1940. Ip. M. számú rendeletével szabályozta a tanoncszerződés kötésének és a segédi vizsgálat tartásának idejét. A rendelet értelmében ezentúl tanoncszerződést kötni csak május—október hónapokban szabad, a téli hónapok alatt tehát nem. E rendelkezés alól csak a nagykorúak tekintetében vannak kivételnek helye.

A segédi vizsgálatokat június hó 16—30-ig, továbbá augusztus—november hónapokban szabad megtartani.

Az év bármely szakában lehet segédi vizsgálatot tartani:

- ha a tanoncot a jelen rendelet hatálybalépése előtt szerződtették;
- ha a tanidő nem volt 15 hónapnál hosszabb;
- ha a tanonc az iskola látogatása alól fel volt mentve.

A rendelet ez év május 1. napján lép életbe.

Érdemes iparos- és kereskedősegedek jutalmazása.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara közli, hogy a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a Kamara területén olyan érdemes kereskedő, illetőleg az alábbi szakmákban működő iparossegedek közt, akik kereskedőnél, kereskedelmi társaságnál vagy a 7.500/1935. M. E. számú rendelet 3. §-ában felsorolt iparok (fogadók, szállók, penziók, vendéglők, keresmák, kifőző üzemek, kávéházak, kávémérések, továbbá a borbély-, és férfifodrász-, női fodrász-, kozmetikai-, manikűr-, pedikűr-üzletek) egyikét jogosultan gyakorló iparosnál legalább 25 éve szolgálnak megszakítás nélkül, 45-ik évüket betöltötték és eddig még miniszteri elismerésben, vagy jutalomban nem részesültek tizenkét darab 100 pengős jutalmat oszt szét. A kitüntetettek elismerő oklevelet is kapnak. A pályázat határideje 1941 május hó 15. A részletes pályázati feltételek, amelyeknek pontos betartásához a miniszter úr feltétlenül ragaszkodik, megkaphatók a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara-ban (Budapest, V., Szemere-utca 6).

A közzététel könnyebbé és egyöntetűbbé tétele céljából állandó tanácsközösségek rendszerét vezeti be a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara.

Az összes közszükségleti cikkeket előállító és forgalombahozók érdekelt-segeinek bevonásával kívánja letárgyalni a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara mindazokat a kérdéseket, amelyek a közzétételt zökkenőmentessé teszik, éppen ezért bizottságok felállítását és rendszeres tanácsközösségek megtartását vezeti be.

Mestervizsgára előkészítő tanfolyam!

Az Ipartestületek Országos Központja a m. kir. iparügyi miniszter 23.819/1939. sz. rendelkezése értelmében minden hónap elején, így legközelebb május 1-én 7 órai kezdettel ipari közgazdasági és gazdasági ismereti tanfolyamot rendez. A tanfolyamon szakelőadók ismertetik, illetőleg összefoglalják a mestervizsgálatokkal kapcsolatos általános és részletes iparjogi, társadalombiztosítási, adózási és gazdasági ismereti kérdéseket, a munkaidőre, munkabérré, fizetéses szabadságra, stb. vonatkozó rendelkezéseket. Az előadások minden nap este 6, illetőleg 8 órától az IPOK (Budapest, VII., Erzsébet-körút 9/11. I. 3) előadói termében tartatnak meg. A tanfolyam részvételi díja 4 pengő. Jelentkezni lehet a z Ipartestületek Országos Központja hivatalos helyiségében az első előadási napon, máj.1-én este 7. órakor.

Az Országjárás

most megjelent vásári számát B. N. V. propagandájának szolgálatába állította. A lapba Szendy Károly polgármester vezető cikke mellett cikket írtak: dr. Markos Béla, a Székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatal igazgatója, dr. Németh Károly tanácsnok Budapesti gyógyvizeiről és építendő reumagyógyító intézetről, Veress Gábor, az IBUSZ alelnök vezérigazgatója a vásár közgazdasági missziójáról, Pöltzel Jenő min. tanácsos, a Balatoni Intéző Bizottság vezetője, a Balaton vonzóerejéről, dr. Bíró István Marosvásárhelyi országgyűlési képviselője Erdélyi furdó és üdülőhelyeiről. Az orvosi továbbképző tanfolyamról dr. Gaál András, a Gyógyhelyi Bizottság igazgatója nyilatkozik. Külön oldalakon szerepel Budapest, Erdély, Balaton és Kárpát-alja, valamint Duna-Tisza menti nyaralásról bő címanyaggal és ismertetővel kaulozzokkal. Közli a lap a vásár kiállítóinak jegyzékét, a budapesti szállók és penziók névsorát és pályázatot hirdet a vásár látogatói számára négy díjjal jutalmazva a nyerteseket. Sok kép teszi változatossá dr. Csák Zoltán szerkesztésében megjelenő vendégforgalmi hetilapot Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Párisi-ú. 1. Telefon: 186—724. Kapható minden IBUSZ pavilonban 20 fillérért.

A bor a táplálkozásból eredő betegségek érendjében

Nagyon fontos szerepe van a bornak az idült, izületi gyulladáshoz (reuma) bajoknál alkalmazandó étrendeknél. A belső fertőzésből származó idült, izületi gyulladáshoz, illetve a fertőzés eredetű, izületi bajoknál, mint amelyeknek a leggyakoribb formája a fokozatosan súlyosbódó, torzító, izületi gyulladás (krónikus reuma) a bort nem csak meg lehet engedni, hanem azt ajánlhatjuk is. Az ilyen esetekben nem szabad a bort elhanyagolni, hanem ajánlatos azt az étkezésekkel kapcsolatban, tisztán vagy vízzel hígítva, mérsékelt mennyiségben alkalmazni. A mennyiség az egyéntől, ennek életmódjától és szokásaitól, valamint a bor összetételétől függően napi 3 és 6 del között váltakozhatik, vagy pedig mindegyik főtkezésnél 1, 2, 3 pohárral lehet javasolni.

Az orvosnak ismernie kell a különböző borok élettani és gyógyászati hatásait csakúgy, mint ahogyan ismernie kell az egyes orvosságoknak tulajdonságait, amiket naponként rendel, vagy azoknak az ételeknek értékét és hatásait, amelyekből összeállítja az étrendet. A bor gyógyhatásának helytelen megítélésére vagy elmentés eredményekre vezetett a bor alkalmazása igen sok esetben azért, mert az orvos nem ismerte, vagy nem vette figyelembe a fenti feltételeket.

Összegezve az eddig elmondottakat, a táplálkozásból eredő betegségeknek a bor alkalmazása vagy tiltása nem csak az egyes betegségek fajtájától, hanem még azoknak változataitól, továbbá a különböző egyéni állapotoktól és sajátságoktól is függ. Általában véve nagyon ritkák azok az esetek, amikor a bort tiltani kell. Igen gyakori eset azonban, hogy különbséget kell tenni az alkalmazandó borok minősége között, minthogy, dacára annak, hogy a borok nagyobb része megengedhető, mégis vannak olyanok és sokszor lehetnek olyan esetek, amikor egyik vagy másik bort határozottan tiltani kell. A legtöbb esetben minden természetes és jó minőségű bor használható, tekintet nélkül a fajtára vagy a jellegre, főleg az étkezéseknél és mérsékelt mennyiségben. Igen sokszor az orvosnak egyenesen javasolnia kell a bort, pl. a cukorbetegnek, a fertőzőes eredetű, idült izületi gyulladáshoz és különösen a fertőzőes eredetű, torzító reumánál. A bor tehát valóban a gyógyítás egyik eszköze.

*

Érdemes megemlékezni az idegbetegségek, az idegesség, az elmebetegségek és a borfogyasztás közötti összefüggésről. Anélkül, hogy a hosszú élet és a borfogyasztás közötti összefüggés statisztikájával bővebben foglalkoz-

